

# KAUPPA KAMARI



TERO TANNER:  
**SUOMALAISEN  
SOKERIN  
SAATAVUUS ON OSA  
HUOLTOVARMUUTTA**

S. 13

## Ydinvoiman tietotaidosta tulevaisuuden vientituote

# Kauppakamarin tulevia tapahtumia

Lue lisää ja ilmoittaudu sivuillamme

[www.raumankauppakamari.fi](http://www.raumankauppakamari.fi)



## Rauman seudun elinkeinoelämän vaalipaneeli

Pe 17.3. klo 14.30-16.00 | Poselli, Rauma



Emmi Flyktig  
KD



Eeva Kallii  
Keski-Suomen  
aluevaltuutettu



Mikko Kaunisto  
Vas.



Matias Marttinen  
Kok.



Pasi Mäenranta  
PS



Juha-Pekka Vaarala  
Vihr.



Juha Viitala  
SDP

 **Yrittäjät**

RAUMAN  
KAUPPAKAMARI



## Hallitustyöskentely voimakkaan kasvun tukena

Puhujana  
**Tuomas Kaitila**

Tiistai 14.3. klo 17 - 19

Rauman Torni - Vesitornintie 2, Rauma

RAUMAN  
KAUPPAKAMARI

HALLITUS-  
PARTNERIT

LEADER  
**Ravakka**

SATAKUNNAN  
KAUPPAKAMARI

LEADER  
**Joutsenten reitti**

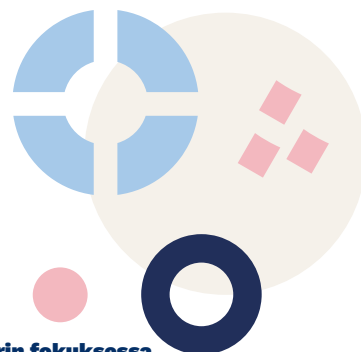
LEADER  
**Karhuseutu**

 **Yrittäjät**  
SATAKUNTA

LEADER  
**Pohjois-Satakunta**

LEADER  
**Pyhäjärvisetu**

# Maailman akseli vinksallaan



**Moni varmasti toteaa**, että olipa 2022 erikoinen vuosi. Maailma kääntyi lähes akseliltaan, kun Venäjä aloitti hyökkäyssodan Ukrainaan. Eipä sitä heti olisi kuvitellut millaiset seuraukset sillä on meidän jokaisen elämään; energiakriisi, inflaatio laukkaa kuin huomista ei tulisi sekä globaalit heijasteet yritysten elämään logistiikan ja komponenttitoimitusten viivästyksinä. Tilanne on haastanut meistä jokaisen miettimään tekemistään uusin silmin.

Rauman kauppakamarin eduskunta-vaaliteemoissa korostuvat niin valtakunnalliset kuin paikallisesti merkittävät asiat. Yhdeksi tärkeimmistä teemoista nousee energian saatavuus ja hinta. Asia koskettaa jokaista ja aivan ymmärrettävistä syistä. Tärkeiksi koemme luvitusprosessien yksinkertaistamisen ja energiahuoltoon liittyvät investoinnit esimerkiksi ydin- ja tuulivoiman osalta.

**Yksi aluettamme riivaava asia** on osajien saatavuus. Nuoret muuttavat opiskelun myötä toiselle paikkakunnalle ja paluumuuttajia on vähän. Kasvukeskuksilla on edelleen hyvä imu, muut alueet jäävät aika pahasti paitsioon rekrytoinneissaan, vaikka elämisen mahdollisuudet olisivat ehkä jopa paremmat ja kustannustaso alhaisempi. Miten siis kehitämme opiskelu- ja työikäisten osaamista jatkossa? Miten pystymme turvaamaan alueen houkuttavuuden? Näiden eteen teemme työtä kauppakamarissa.

**Sosiaalietuuksien kannustinloukut** haastavat työllisyystavoitteiden saavuttamisessa, niin kotimaisten työnhakijoiden kuin myös esimerkiksi ukrainalaisten pakolaisten osalta. Työn pitää olla parempi vaihtoehto kuin sosiaalietuuden, työssä käymisen täytyy kannattaa! Erityisesti nuorten sosiaalietuuksien muuttamisesta vastikkeellisiksi on keskusteltu.

Osaamisperusteisen maahanmuuton prosessien helpottaminen nähdään erittäin tärkeäksi osa-alueeksi. Tämä edellyttää julkisten ja yksityisten toimijoiden parempaa yhteistyötä. Yksityisiltä palveluntarjoajilta on mahdollista ottaa oppia, kun Suomeen houkutellessa osajia ja integroidaan heidät osaksi yhteiskuntaamme. Myös oppilaitoksilla on tässä roolinsa.

**Maailmanjärjestys on siis järkkynyt** ja Suomen on osattava ottaa uusi paikkansa. NATO:n tarjoamat mahdollisuudet pitää osata tunnistaa ja toimia proaktiivisesti. Myös EU:n poliittiset päätökset esimerkiksi metsien käytön osalta vaikuttavat Suomeen sekä lyhyellä että pitkällä aikajänteellä.

Kauan hierottu ja hinkattu sote-uudistus on saatu päätökseen, implementointi on vasta aluillaan, jonka on pakko onnistua. Tämäkin koskettaa meidän jokaisen elämää, entistä enemmän väestön ikääntyessä eksponentiaalisesti. Vauvoja ei vaan tunnu syntyvän, edes koronapiikistä huolimatta.

## **Kauppakamarin fokuksessa**

ovat toki edelleen kestohankkeet, jotka keskittyvät Rauman seudun saavutettavuuteen niin teillä, raiteilla kuin merelläkin. Valtatie 8:n kehittäminen, henkilöjuliikenne ja Rauman sataman jatkokehitys, unohtamatta päästöjen vähentämistä uusilla käyttövoimilla. Liikenne- ja teollisuuspolitiikkaan liittyvät myös jäänmurtajat, jotka ovat oleellisia Suomen saavutettavuudelle ja talvimerenkululle - samalla tuemme meriklusterin kehittymistä.

Nämä viime vuoden kaiut tuntuvat kovin läheisiltä ja tärkeiltä asioilta, edelleen. Siitäkin huolimatta, että maailman akseli kääntyi parempaan malliin.



*Sari*

SARI DE MEULDER

Rauman kauppakamarin hallituksen puheenjohtaja

Euroports Finland Oy:n toimitusjohtaja

# RAUMAN KAUPPAKAMARI

## JULKAISIJA

Rauman kauppakamari  
Sinkokatu 11, 26100 Rauma  
raumankauppakamari.fi

## OSOITTEENMUUTOKSET

puh. 044 765 4533  
kauppakamari@rauma.chamber.fi

## PÄÄTOIMITTAJA

Riikka Piispa

## TAITTO

Mikko Ollikainen / bonde.fi

## PAINO

Sata-Seri Oy, Rauma  
ISSN 2669-8358 (painettu)  
ISSN 2669-8366 (verkojulkaisu)

## YHTEYSTIEDOT

Sinkokatu 11, 26100 Rauma  
Avoinna ma-pe 8.30-15.30  
Työmme liikkuvan luonteen  
vuoksi varmistathan ennen tuloasi  
puhelimitse, että olemme paikalla.

## TOIMITUSJOHTAJA

Riikka Piispa  
riikka.piispa@rauma.chamber.fi  
puh. 040 708 8555

## KOULUTUSPÄÄLLIKÖ

Päivi Junnila  
paivi.junnila@rauma.chamber.fi  
puh. 044 765 4533

## VIENTIASIAKIRJAVASTAAVA

Heini Yli-Antola  
heini.yli-antola@rauma.chamber.fi  
puh. 040 182 8268

## HALLITUKSET TÖIHIN

### -HANKKEEN VETÄJÄ

Jussi Virtanen  
jussi.virtanen@satakunnankauppakamari.fi  
puh. 050 516 5421

## JÄSENEKSI LIITTYMINEN

Voit hakea Rauman kauppakamarin  
jäsenyyttä täyttämällä hakemuslomakkeen  
verkkosivuillamme rauma.chamber.fi  
kohdassa Jäsenyys. Otamme yhteyttä,  
kun hakemus on käsitelty.

# HMMJ<sup>®</sup>

## Myynnin johtaminen uudelle tasolle.

*Hyväksytty myyntijohtaja-  
koulutus tarjoaa laadukkaan  
ja kokonaisvaltaisen  
kurssikokonaisuuden,  
nykyaikaiset menetelmät ja  
käytännönläheisen  
toteutuksen.*

**Info-tilaisuus verkossa**  
**28.03.2023**  
**klo 9:00-9:30**

SATAKUNNAN  
KAUPPAKAMARI

RAUMAN  
KAUPPAKAMARI

## VISIO

Elinvoimaisuuden ja kasvun tukeminen.

7

**Nuorten työllisyys antaa lohtua tulevaisuuteen vai antaako?**

Matias Toivola

8

**Gallup hyvinvointialue**

13

**Terveisiä jäsenrytyksestä**

Sucros Oy

## EDUSKUNTAVAALIT

Suomen tulevaisuus vaatii ratkaisuja.

14

**Haastattelussa Risto E.J. Penttilä**

Nordic West Office toimitusjohtaja

17

**Eduskuntavaalit**

Kuuden suurimman mittelő

25

**Tulevaisuuden ratkaisut**

Kauppakamarien eduskuntavaaliteesit



## AJANKOHTAISTA

Vakautta investointi- ja toimintaympäristöön.

10

**Ydinvoiman tietotaidosta tulevaisuuden vientituote**

24

**Jäänmurtajahankinnat ovat kriittinen osa liikenne- ja turvallisuuspolitiikkaa**

## LUKU-SUOSITUS



### EU-katsaus

Keskuskauppakamarin puolivuositain julkaistavassa EU-katsauksessa keskitytään ajankohtaisiin EU-aiheisiin. Uusimmassa katsauksessa käsitellään Suomen ja suomalaisten yritysten näkökulmasta merkittävien asioiden etenemistä Ruotsin uudella EU-puheenjohtajuuskaudella. Ruotsilta odotetaan aktiivista kauppapolitiikkaa ja maa korostaa kaudellaan myös eurooppalaisten yritysten kykyä luoda kasvua edistämällä vihreää siirtymää.

**Lenita Toivakka, Keskuskauppakamarin kansainvälisten asioiden johtaja**



### Ratkaisuja Suomelle

Keskuskauppakamari on koostanut ratkaisuja Suomen uudistamiseksi kilpailukykyiseksi ja hyvinvoivaksi yhteiskunnaksi. Edessämme on nyt valinta: uudistu tai näivety. Nykytila johtaa hitaaseen näivettymiseen. Suomen on valittava rohkean uudistumisen tie.

### Tulevaisuuden ratkaisut



Kauppakamarien eduskuntavaaliteesit 2023. Velkaantuva, ikääntyvä ja byrokraattinen maa tarvitsee suunnanmuutoksen. Tavoitteena tulee olla kestävä talous ja kilpailukykyinen toimintaympäristö, joka houkuttelee yrityksiä investoimaan, kasvamaan ja työllistämään sekä yksittäisiä ihmisiä yrittämään, innovoimaan ja tekemään töitä.

# 2X

**Tuoretta tietoa**

### NAISJOHTAJAKATSAUS



Naisten osuus pörssiyritysten johtoryhmissä on tänä vuonna ennätysarvolla. Naisten osuus on noussut 28 prosenttiin ja suurissa pörssiyrityksissä kivuttiin ensimmäistä kertaa yli 30 prosenttiin. Toimitusjohtajina ja pörssiyritysten liiketoimintojen johdossa naisia on kuitenkin edelleen vähän. Naisten etenemistä toimitusjohtajaksi hankaloi se, että toimitusjohtajaksi edetään yleensä liiketoimintojen johdosta. Tuki-toimintojen johdosta toimitusjohtajaksi edetään lähinnä talousjohtajan tehtävästä.

**Ville Kajala, johtava asiantuntija, Keskuskauppakamari**

### ILMOITUSKANAVA



1.1.2023 voimaan tullut ilmoittajien suojelua koskeva sääntely velvoittaa yritykset ja julkisyhteisöt, joilla on vähintään 50 työntekijää, perustamaan työntekijöilleen sisäisen ilmoituskanavan epäiltyjä väärinkäytöksiä koskevien ilmoitusten vastaanottoon. Alle 250 työntekijän yrityksille siirtymäaika sisäisen ilmoituskanavan käyttöönottoon on 17.12.2023 asti ja tätä suuremmille yrityksille kolme kuukautta lain voimaantulosta eli 31.3.2023 asti.

**Stina Vikberg, johtaja, Keskuskauppakamari**



# Nuorten työllisyys antaa lohtua tulevaisuuteen – vai antaako?

**Tulevaisuudessa Suomessa** on kova osaavan työvoiman tarve. Työpaikkoja on koko ajan enemmän auki ja tekijät sen kuin vähenevät. Tällä hetkellä nuoret tekevät töitä pääasiassa sen eteen, että saavat rahaa opiskelua varten. Tulevaisuudessa asia saattaa olla päinvastoin: nuoret tekevät töitä, eivätkä välttämättä opiskele, koska töitä on tarjolla ja nuoria saatetaan jopa painostaa menemään töihin opiskelun sijaan. Tämä johtuu siitä, että hyvistä tekijöistä on pulaa ja käytännössä kuka vain potentiaalinen työhön kelpaava henkilö otetaan suoraan töihin.

Nuorissa sitä potentiaalista työvoimaa on, jonka takia yritykset palkkaavat heitä käytännössä jo nyt kaikilla mahdollisilla tavoilla. Näitä tapoja ovat muun muassa oppisopimuksella suoraan ammatillisista opinnoista töihin ja kesätöihin ottaminen. Kesätöyt voivat helposti pitkittyä korkeakouluopiskelijoilla määräaikaisesta työsuhteesta kokoaikaiseksi työsuhteeksi. Jo nykyinen rekrytointi on menemässä nuorten osalta liian pitkälle, kun esimerkiksi Instagramissa mainostetaan auki olevia työpaikkoja, jotka on tarkoitettu pääasiassa nuorille.

**Mitä tulevaisuudessa tälle sitten tapahtuu?** Todennäköisesti tätä seuraa se, että ensimmäinen työpaikka saadaan entistä nuorempana, mikä tietysti ei ole aina huono asia, koska mitä nuorempana saa työpaikan sitä enemmän työkokemusta kertyy ja siinä sivussa nuori oppii hallinnoimaan omaa talouttaan sekä oppii työelämän taitoja.

Yritys hyötyy myös saadessaan lisää työvoimaa nuorista, mutta valitettavasti asialla on aina kääntöpuoli. Pahimmassa tapauksessa voi käydä niin, että nuori on poissa koulusta työn takia, koska kuka vain töihin kelpaava henkilö on siinä kohtaa ratkaisu työvoimasta kärsiville yrityksille, oli hän sitten koulussa, vapaalla tai ihan missä vain elämäntilanteessa. Tämä ilmiö taas johtaa pitkällä aikavälillä siihen, että

nuorten opinnot voivat pahimmassa tapauksessa jäädä kesken ja tutkinto suorittamatta. Sitä voi sitten itse miettiä, onko se hyvä vai huono asia.

**Mielestäni tämä on huolestuttava kehityssuunta** ja se kertoo siitä, että käytännössä kaikkialla on huutava pula työntekijöistä. Näkemykseni mukaan nuorella kuuluu olla myös vapaa-aikaa, eikä hänen kuuluu olla töissä kaiken aikaa. Mielestäni nykyinen tilanne on nuorten työllisyyden kannalta hyvä ja tällä hetkellä moni nuori suorittaa tutkintonsa loppuun. Yritysten on kuitenkin annettava nuorten myös opiskella rauhassa ja työelämään löydettävä jostain muualta lisää työvoimaa, oli se sitten työperäistä maahanmuuttoa tai pitkäaikaistyöttömien uudelleen kouluttamista ja työelämään saattamista.



## MATIAS TOIVOLA

Eurajoen Yhteiskoulun 9-luokkalainen  
Eurajoen Nuorisovaltuuston puheenjohtaja  
Rauman kauppakamarin TET-harjoittelija tammikuussa 2023



**KIRSI VARHILA**  
hyvinvointialuejohtaja  
Satakunnan  
hyvinvointialue

### **Mikä on Satakunnan hyvinvointialueen rooli maakunnan elinvoimaisuuden rakentamisessa?**

Hyvinvointialueen rooli on ensinnäkin se, että osaltaan se pitää huolta alueen asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä siten varmistaen, että alueella on saatavilla elinkeino-elämälle työntekijöitä. Samalla toimien suurena organisaationa

se tuottaa työtä alueen yrityksille moninaisina ostopalveluina. Lisäksi se oman työvoimatarpeensa roolista on motivoinut laajasta ja hyvästä koulutustarjonnasta maakunnassa eritoten koskien myös yliopistotasosta koulutusta ja tarjoten samalla koulutus- ja harjoittelu-paikkoja laajasti omassa toiminnassaan. Myös tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnassa hyvinvointialue on laajasti mukana alueen koulutusorganisaatioiden kanssa.

### **Missä asioissa julkiset ja yksityiset toimijat voisivat tehdä tiiviimmin yhteistyötä?**

Palveluinnovaatioissa, palvelujen kehittämisessä sekä oman roolinsa ymmärtämisessä palvelujen järjestämisen kokonaisuudessa. Uutena organisaationa näissä otetaan vähitellen ensiaskeleita ja matka on yhteinen ja vaatii malttia vielä nyt lähdössä, koska hyvinvointialueen järjestämisvastuun haltuunotto ei tapahdu ihan viikoissa.



**PEKKA PALMU**  
optometri  
Silmäoptikot Palmu

### **Miten näöntutkimus tulee muuttumaan uuden hyvinvointialueen myötä?**

Optikkoliikkeissä tehtävien näöntutkimusten oheen voisi tulla paljonkin uusia palveluja. Avainasemassa ovat hyvinvointialueet ja niiden mahdollisuus muuttaa tapoja, joilla silmätutkimuksiin hakeudutaan. On täysin mahdollista, että sote-keskusten (terveyskeskus) perustason silmätutkimukset ohjattaisiin laillistetuille optikoille/optometris-teille. Optometristit ovat ainoa ammattiryhmä Suomessa, joka on koulutettu näkemisen ja silmäterveyden ammattilaisiksi. Voisimme mainiosti tutkia ja tarpeen tullen ohjata asiakkaat tarkoituksenmukaisiin jatkotutkimuksiin. Mahdollisia ammattilaisia jatkoon voisivat olla silmätautien erikoislääkärit, diabeteshoitajat, fysioterapeutit jne. Tällöin Satasairaalan palvelutarjontaan etenisivät ne ihmiset, jotka oikeasti tarvitsisivat silmätautien erikoislääkärin ja Satasairaalan muiden ammattilaisten apua. Esimerkiksi kuivat silmät saattavat olla kovinkin kivuliaat asiakkaalle, jolloin he varsin ymmärrettävästi hakeutuvat lääkäriin vastaanotolle. Useimmiten kuitenkin optometri voisi asian parhaiten todeta,

aloittaa hoitamisen ja antaa jatkohoito-ohjeet. Tämä vaatisi ajanvarauksessa puheluihin vastaajille selkeitä ohjeita siihen, mihin asiakkaat on paras ohjata.

Tämä kaikki on hoidettavissa uudella ajattelulla ja töiden tarkoituksenmukaisella jakamisella eri ammattilaisten kesken. Tämän toteutumisen yksi apuväline on palveluseteli ja sen sääntöjen huolellinen suunnittelu.

### **Missä asioissa julkiset ja yksityiset toimijat voisivat tehdä tiiviimmin yhteistyötä?**

Erikoistason näöntutkimukset kuten glaukooman (silmäpaine-tauti) ja kataraktan (harmaakaihi) esitutkimukset ja seurantatutkimukset voitaisiin hyvin tehdä optikkoliikkeissä.

Lasten näönhuollossa esimerkiksi amblyopian (laiska silmä) seuranta voitaisiin hyvin myös siirtää optikkoliikkeissä tehtäväksi. Koululaisten näönhuollon kehittäminen yhdessä optikkoliikkeiden kanssa olisi varmasti kaikkia osapuolia palvelevaa. Tämän asian kehittämisessä Rauma on tehnyt paljon jo yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Tälläkin hetkellä Raumalla kehitetyt ohjeet ja tavat ovat esimerkkinä koko Suomen lasten näönhuollon kehittämisessä.

Diabeetikkojen silmänpohjien kuvantamisessa ja seurannassa optikoilla voisi tulevaisuudessa olla entistä merkittävämpi rooli.

Kun esimerkiksi näitä toimintoja siirrettäisiin erikoissairaanhoidosta optikkoliikkeisiin, lähemmäs asiakkaita, Satasairaalan jonoja voitaisiin helpottaa, silmätautien erikoislääkäreiden ammattitaito tulisi käytettyä huomattavasti tarkoituksenmukaisemmin ja hoitoon pääsy olisi nopeampaa. Näin myös säästäisimme merkittävästi yhteisiä varojamme.





**KAISA KOSKINEN**  
toimitusjohtaja  
Lääkärikeskus  
Minerva Oy

### Mitkä asiat korostuvat työterveyshuollossa tällä hetkellä ja tulevaisuudessa?

Menossa on murrosvaihe, jossa vielä siirrytään etätyöstä hybridityöhön. Työterveyshuollosta kaivataan kasvotusten kohtaamisia, joista saadaan voimaannuttavia kokemuksia. Ympäröivä maailmantilanne ja jatkuva muutos kuormittavat myös työyhteisöjä ja varsinkin esihenkilöt ovat olleet

viimeisten vuosien aikana kovilla. He tarvitsevat tukea työssä jaksamiseen tämän uudenlaisen kokonaisuuden johtamisessa. Työterveyshuollon rooli työkykyjohtamisen tukena kasvaa ja lisäksi jokaisen työntekijän on tärkeää johtaa myös omaa hyvinvointiaan, eli huolehtia, että jaksaa ja palautuu, ja kiinnittää huomiota työ- ja vapaa-ajan sovittamiseen.

### Missä asioissa julkiset ja yksityiset toimijat voisivat tehdä tiiviimmin yhteistyötä?

Olemme jo tehneet hyvää yhteistyötä julkisen terveydenhuollon kanssa mm. koronarokotuksissa ja -testauksissa. Tällä hetkellä Satakunnassa kehitetään TYÖote-mallia erikoissairaanhoidon ja työterveyshuollon välille. Mallissa työntekijä siirtyy erikoissairaanhoidosta työterveyshuoltoon ajatuksella, että työhön paluu mahdollistetaan jouhevasti ja tuetusti. Toivomme yhteistyön monipuolistuvan ja syvenevän uusien hyvinvointialueiden myötä.



**MARJA LAMPELE**  
Rauman, Euran ja  
Uudenkaupungin  
yksiköiden  
toimipaikanpäällikkö  
Terveystalo Oy

### Mitkä asiat korostuvat työterveyshuollossa tällä hetkellä ja tulevaisuudessa?

Yritysassiakuuksissa työterveyshuolto tukee inhimillisen tehokkuuden toteuttamisessa. Työterveyshuollossa pohditaan myös yhdessä asiakasyrityksen kanssa keinoja työpaikkojen psykologisen turvallisuuden lisäämiseksi. Digipalvelujen kysyntä on lisääntynyt huomattavasti ja tämä on varmasti myös tulevaisuuden trendi. Palvelut ovat tarjolla sovelluksen kautta – ajanvaraaminen, ilmoittautuminen, omien tietojen ja jatko-ohjeiden katsominen, sekä etä- ja chat-vastaanotot.

### Missä asioissa julkiset ja yksityiset toimijat voisivat tehdä tiiviimmin yhteistyötä?

Korona-aikana yhteinen huoli oli taudin leviäminen, silloin Satakunnan alueella sekä julkinen että yksityinen taho olivat säännöllisesti yhteydessä toisiinsa Teamsin välityksellä. Tällä hetkellä ostosopimukset, palvelusetelit ja eri tutkimusten kilpailuttaminen on se tapa, jolla yhteistyötä tehdään. Muualla Suomessa tuotetaan myös esimerkiksi hoidon tarpeen arviota ja ohjausta yksityisen kautta ostopalveluna. Palvelusetelien sisältö on usein aika tarkkaan rajattua, mikä saattaa aiheuttaa asiakkaalle pompottelua palvelun tuottajien välillä. Rajauksien sisältöön kannattaa siksi kiinnittää huomiota, jotta hoitoa voidaan toteuttaa kokonaisvaltaisemmin.



# Ydinvoiman tietotaidosta tulevaisuuden vientituote

TEKSTI JA KUVAT MARKO ÖSTMAN

MAAILMA SÄHKÖISTYY ENTISTÄ NOPEAMPAAN TAHTIIN, MIKÄ VAATII LAAJEMPIA PANOSTUKSIA ENERGIANTUOTOON. OMAVARAISUUS, LUOTETTAVUUS JA PUHTAAT RAAKA-AINEET YHDESSÄ AVOIMEN VASTUULLISUUDEN KANSSA OVAT YDINVOIMATUOTANNON VAHVUUKSIA. TVO OYJ:N TOIMITUSJOHTAJA JARMO TANHUA NOSTAA ESIIN MAHDOLLISUUDEN, ETTÄ VUOSIKYMMENIEN AIKANA KERÄTYT TUTKIMUSMENETELMÄT VOIVAT OLLA TULEVAISUUDESSA YKSI SUOMEN VIENTITUOTTEISTA.

Energiatalous on viimeisen vuoden aikana noussut keskustelunaiheiden kärkipaikalle. Ajattelun muutos on vaatinut ehkä ikäviä käännteitä maailmantilanteessa, mutta samalla se on opettanut meidät katsomaan jokapäiväisiä asioita uudesta kulmasta. Esimerkiksi omavaraisuuden merkitys ja sen arvostus ovat kovassa kasvussa.

Ehdottomasti keskeisin sähköntuotannon tekijä on Teollisuuden Voima Oyj:n Eurajoella sijaitseva Olkiluodon ydinvoimalaitos. Vuodesta 2008 lähtien yhtiön toimitusjohtajana toiminut Jarmo Tanhua jos kuka tuntee sekä kotimaisen että ulkomaisen energioteollisuuden viimeisimmät käännteet ja tulevaisuuden näkymät.

”Suomessa on energiaraaka-aineet olemassa, mikä on selkeä etu. Meillä on puhdasta tuulivoimaa ja ydinvoimaa, joiden tarjoama sähkö on puhdasta raaka-ainetta esimerkiksi teollisuudelle. Nimenomaan raaka-aineen puhtaus on asia, joka takaa sen, että teollisuus voi toimia vastuullisesti”, Tanhua sanoo.

Suomi on ydinvoiman ja sen kehitystyön saralla globaalissa mittakaavassa yksi edelläkävijöistä. Tanhua nostaa tärkeiksi tulevaisuuden tekijöiksi myös suomalaisten cleantech-yritysten korkean osaamistason.

”Meillä on hyvät mahdollisuudet kehittää esimerkiksi vetyenergiaa. Myös TVO on mukana vetyklusterissa. Suomessa pohditaan muun muassa erilaisia tapoja hyödyntää vetyä tulevaisuuden energiaratkaisuissa. Vedyn jalostamiseen tarvitaan paljon puhdasta energiaa.”

Maailman sähköistymisen yhtenä merkittävänä asiana on liikenne. On selvää, että sähkönkäyttö kasvaa lähivuosina ja näin ollen myös tuotantoa on lisättävä. 2030-luvulle tultaessa Tanhua näkee energiapaletin koostuvan edellämainituista asioista.

”Mitä enemmän sähköä tarvitaan, sitä enemmän esiin nousevat toisaalta uusiutuvat ja toisaalta vakaat säästä riippumattomat energiamuodot. Kulutusjoustot tulevat mukaan viimeistään siinä kohtaa, kun energiasta on puute ja hinnat nousevat. Yhteiskunta ei kuitenkaan pitäisi joutua suunnittelemaan kovasti vaihtelevien energiahintojen pohjalle, vaan tarvitaan myös ydinvoiman kaltaista vakauttavaa energiatuotantoa.”

### **Toiveena vakaa toimintaympäristö vuosikymmeniksi**

Fossiilista polttoaineista luovutaan kaikkialla Euroopassa. Tätä muutosta on jouduttu myös nopeuttamaan, sillä isona

fossiilisen energian lähteenä tunnetulta Venäjältä ei sodan myötä saada pitkään aikaan mitään. Omavaraisuuden merkitys on korostunut entisestään.

Ydinvoiman suosio on Suomessa ja Euroopassa nyt korkeammalla kuin koskaan. Yhteiskunnan hyväksyntä päättäjistä kansalaisiin on jopa poikkeuksellisen yhtenäisen. Kehityshankkeita on menossa eri puolilla Eurooppaa.

”Ydinvoiman edut ovat omavaraisuus, säästä riippumaton luotettavuus ja vakaa hinta pitkällä tähtäimellä. Hyvät kokemukset ydinvoimasta, sekä sen edut fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna ilmastonmuutoksen näkökulmasta on ymmärretty”, Tanhua sanoo.

Suomi on koko Euroopan mittakaavassa ydinvoiman ja sen kehitystyön kärkimaita. Suomessa on omaa kehitystä esimerkiksi pienten modulaaristen ydinreaktoreiden (SMR) saralla, joista yhtä on suunniteltu Poriin.

”Meillä suomalaisilla on viimeisin ydinvoimaosaaminen OL3-projektista, joka on toki vienyt ennakoitua kauemmin, mutta samalla meille on kertynyt runsaasti osaamista. Tämä osaaminen ei ole kertynyt ainoastaan TVO:lle, vaan myös suomalaisen tutkimustoimintaan kuten VTT:lle, LUT-yliopistolle ja Säteilyturvakeskukselle. Yhteistyötä tehdään myös kansainvälisesti esimerkiksi turvallisuuskäytäntöjen osalta.”

Ehdoton urauurtava suomalainen kehitystyö on ollut Posiva Oy:n Onkalon käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitusratkaisun realisoituminen. Rakennustyöt ovat nyt valmiit ja parhaillaan tehdään asennustöitä, joita seuraa yhteistoimintakokeet. Loppusijoitukset aloitetaan kuluvan vuosikymmenen puolivälissä.

”Vastuulliset ydinpolttoaineen loppusijoitusratkaisut on ehdoton edellytys ydinvoiman käytölle. Meillä on siihen olemassa oleva ratkaisu. Onkalo kiinnostaa kansainvälisesti, sillä tietotaito, tutkimusmenetelmät ja kehitystyön tavat on toistettavissa muuallakin. Louhijoita löytyy kaikkialta, mutta vuosikymmenien aikana kerätty tietotaito voi olla yksi meidän tulevaisuuden vientituotteista.”

Tulevilta päättäjiltä Tanhua toivoo vakautta investointi- ja toimintaympäristöön.

”Meidän investointimme kestävät kymmeniä vuosia, joten lähtökohdan on oltava se, että tehdään pitkäjänteisiä päätöksiä ilman suuria yllätyksiä. Kannattavuuden kannalta on tärkeää, että mahdollistetaan rauhallinen toimintaympäristö ja ylläpidetään investointimahdollisuuksia.”



### **Avoim viestintä osa vastuullisuutta**

Vastuullisuudesta puhuttaessa TVO:n kohdalla esille nousevat muun muassa ympäristökijät ja sosiaaliset vastuut, mutta luonnollisesti tärkein asia on pitää huolta ydinturvallisuudesta. TVO:lla työskentelee hieman yli tuhat henkilöä ja Posivalla noin 100, tämän lisäksi välilliset työllistämisaikutukset ovat merkittävät – nyt ja tulevaisuudessa.

”Perustehtävämme on yhteiskunnallinen vaikutus niin, ettei sitä yhteiskunnallista vaikutusta tule. Tähän liittyy vakaa sähköntuotanto ja ydinturvallisuus, sekä ympäröivän kuntien ja ihmisten hyvinvoinnista huolehtiminen”, Tanhua painottaa.

”Luomme luottamusta ydinvoimaan. Kerromme mahdollisimman avoimesti kaikesta, mitä laitosalueella tapahtuu. Meillä ei siis ole salaisuuksia, vaan viestimme avoimesti esimerkiksi viivästyimisistä ja haasteista.”

Energiansäästö koskettaa jokaista suomalaista, myös ydinvoimayhtiön toimitusjohtajaa. Tanhua muistelee olleensa noin 15 vuotta pörssisähkön asiakas. Monet meistä ovat havahtuneet aikuisiällä nyt ensimmäistä kertaa tarkemmin sähkönhintoihin.

”Pörssisähköasiakkaana pystyn itse vaikuttamaan omaan sähkölaskuuni ajoittamalla arjen toimintojen kulutusta

### **”MEILLÄ EI SIIS OLE SALAISUUKSIA, VAAN VIESTIMME AVOIMESTI ESIMERKIKSI VIIVÄSTYIMISISTÄ JA HAASTEISTA.”**

tietyille kellonajoille. Merkityksellisen energian, kuten lämmityksen ja lämpimän veden käytön ajoittaminen on tullut entistäkin tärkeämmäksi.”

”Vaikka TVO toimii sähköntuotannossa, haluamme energjaa käytettävän järkevästi ja säästeliäästi. Vallitsevaan tilanteeseen johtaneet syyt ovat valitettavat, mutta on hienoa, että ihmiset ovat havahtuneet entistä tarkemmin energia-asioihin.”

Kuten monet arjen tärkeät työkalut, myös me ihmiset tarvitsemme virtaa. Tanhua kertoo latautuvansa perheen parissa.

”Minulla on kaksi tärkeää harrastusta eli golf ja pesäpallokatsomossa istuminen. Kaikki tyttärenti lapset pelaavat Naisten Superpesis -tasolla, ja otteluiden seuraaminen on parasta latautumista, Tanhua hymyilee.”

# Suomalaisen sokerin saatavuus on osa huoltovarmuutta

SUOMEN SOKERITEOLLISUUDEN MUODOSTAA TÄLLÄ HETKELLÄ SÄKYLÄSSÄ SIJAITSEVA SUCROS OY JA TÄMÄN PORKKALASSA SIJAITSEVA TYTÄRYHTIÖ SUOMEN SOKERI OY. SÄKYLÄSSÄ JUURIKKAAT PROSESSOIDAAN JUURIKASSOKERIKSI, JOKA OSIN JATKOJALOSTETAAN SUOMEN SOKERI OY:SSÄ ERILAISIKSI SOKERITUOTTEIKSI. YHTIÖLLÄ ON OMAN TOIMIALANSA AINOANA EDUSTAJANA KESKEINEN ROOLI KOTIMAAN RUOKATUOTANNON HUOLTOVARMUUDESSA. JATKUVUUDEN JA KESTÄVYYDEN NIMISSÄ SUCROS OY INVESTOI KAHDEN LÄHIVUODEN AIKANA LÄHES KUUSI MILJOONAA EUROA PUHTAAMPIIN ENERGIARATKAISUIHIN.

## Sokeri on yksi elintarvike- ja juomateollisuuden

keskeinen raaka-aine, jonka saatavuus on kriittistä. Tällä hetkellä sokeri ei kuitenkaan kuulu huoltovarmuusvarastoinnin pariin. Yhtiön toimitusjohtaja **Tero Tanner** avaa kotimaisen sokerintuotannon haavoittuvuutta:

”Sokerijuurikkaan saatavuus kotimaan tiloilta on yksi sokeriteollisuuden jatkuvuuden avainkysymys. Maatilojen määrä on parissa vuosikymmenessä vähentynyt radikaalisti. Teemme jatkuvasti töitä viljelijöiden houkuttamiseksi juurikasviljelyn pariin, mutta kilpailu peltopinta-alasta on kovaa.”

”Toinen sokerijuurikkaan viljelyn suurimmista riskeistä on laadukkaan juurikkaan siemenen saatavuus. Juurikas on kaksivuotinen kasvi, mikä haastaa saatavuutta. Siemen on muodoltaan luonnostaan erittäin epätasainen, minkä vuoksi siemenet täytyy ennen viljelystä prosessoida juoksevaan muotoon. Tällä hetkellä kylvökelpoisia juurikkaan siemeniä kasvatetaan käytännössä vain kahdessa kylässä koko EU:n alueella, joten tuotanto on maantieteellisesti hyvin keskittynyt. Kansallisia siemenvarastoja ei ole.”

**Energiaintensiivinen sokerijuurikkaan** uutto prosessi on toteutettu Säkylässä aiemmin hyödyntämällä kivihiihtä. Yhtiö tekee parhaillaan siirtymää vihreämpään energiaan, jossa kivihiihiä jatkossa korvataan Gasumin toimittamalla LNG:llä.

Käyttöä varten Säkylään rakennetaan vuoden 2023 aikana terminaali, johon kuuluvat LNG:n varastointi, höyrystin ja teollisuusautomaatiot.

”Panostamme parhaillaan Säkylän tehtaan energiasiirtymään investoimalla miljoonia euroja vähähiiliseen energiaratkaisuun. Tehtaan vuotuiset hiilidioksidipäästöt vähenevät Säkylän kunnan alueella vuoden aikana tapahtuvan autoilun verran”, toteaa Tanner silmin nähden mielissään tehtyyn ratkaisuun liittyen.



- Sucros ja Suomen Sokeri ovat osa Nordzucker Groupia, Euroopan toiseksi suurinta sokeriyritystä. Nordzucker AG omistaa yrityksistä 80 % ja suomalainen Apetit Oyj 20 %.
- Yhtiön toimitusjohtajana toimii Tero Tanner.
- Suomalainen sokeriteollisuus tarjoaa työtä noin 250 ammattilaiselle ja yritysten liikevaihto on noin 190 miljoonaa euroa. Säkylässä Sucros Oy:llä työskentelee noin 80 vakituista ja noin 25 kausityöntekijää. Suomen Sokeri Oy:n palveluksessa on noin 140 työntekijää.



TEKSTI: TIMO SORMUNEN

# Teollisuuspolitiikan uusi aikakausi

NATO-RATKAISUN NOPEA SINETÖINTI, TEOLLISUUDEN OSUUS BKT:STÄ UUTEEN NOUSUUN, LISÄPANOKSIA T&K-INVESTOINTEIHIN SEKÄ VIHREÄN ENERGIAN VAARAN RAKENTUVA TEOLLISTAMISOHJELMA. SIINÄ NORDIC WEST OFFICEN TOIMITUSJOHTAJA RISTO E.J. PENTTILÄN TYÖLISTAA SEURAAVALLE HALLITUKSELLE, JONKA OLISI JATKETTAVA MYÖS TYÖURIA, KEVENNETTÄVÄ VEROTUSTA JA HOIDETTAVA LIIKENNEVÄYLIEN KORJAUSVELKA.

Konsulttitoimisto ja ajatuspaja Nordic West Officen toimitusjohtaja Risto E.J. Penttilä ennusti taannoin hämmästyttävän tarkasti etukäteen Suomen Nato-jäsenyyssprosessin alkutahdit. Liki pitäen yhtä napakasti irtoavat myös arviot tulevan hallituskauden keskeisistä haasteista.

”Nato-prosessi on vietävä nopsaan maaliin ja velaksi elämisen on yksinkertaisesti loputtava. Samalla on palattava takaisin määrätietoiseen teollistamispolitiikkaan, jota esimerkiksi Yhdysvallat, Kiina, Saksa ja Britannia ovat harjoittaneet viime aikoina täysin häpeilemättä”, Penttilä paukauttaa.

Suomen kohdalla tämä tarkoittaisi panostusta etenkin halvan vihreän sähkön eli mm. tuuli- ja ydinvoiman yrityksille tarjoamiin investointimahdollisuuksiin. Ensimmäisiä merkkejä tästä on jo saatu, mutta tulevana vuosina investointeja pitäisi metsästä Pohjolan perukoille entistä määrätietoisemmin.

”Tätä varten tarvitaan eräänlainen pelikirja, jonka tavoitteet kaikki puolueet ja myös ay-liike voisivat yhteisesti hyväksyä. Pelistrategiassa ja painotuksissa olisi sitten hieman variaatioita riippuen kulloisestakin hallituskoalitiosta. Sen myötä päästäisiin irti elinkeinopolitiikan pahimmasta tempoilusta eri hallituskausien välillä, vaikka se onkin osa demokratiaa”, Penttilä toteaa.

## Suomi tarvitsee uuden tarinan

Onnistuessaan tämä ”uuden teollistamisen politiikka” sataisi mannaa koko Suomelle.

Riskejäkin toki on, Penttilä muistuttaa. Pahimmillaan käsiin voi jäädä epäonnistuneita ja kalliita julkisia hankkeita, jotka syventävät Suomen talousahdinkoa entisestään.

”Tämä on päättäjille kieltämättä tarkan pelin paikka.”

Jotain on Evan ja Keskuskauppakamarin ex-johtajan mukaan kuitenkin pakko tehdä, jotta Suomen bruttokansantuote saataisiin kestävämmälle pohjalle. Teollisuuden osuus Suomen bkt:sta oli vuonna 2020 enää 20 prosenttia. Vuonna 2010 oltiin vielä turvallisissa 30 prosentin lukemissa.

Penttilä korostaa korjausliikettä, sillä nykyinen edessä on asteittainen näivettyminen.

”Suomi tarvitsee uuden kasvutarinan sotien jälkeisen jälleenrakennuksen ja Nokia-saagan jatkoksi. Se voisi

hyvinkin löytyä vihreään siirtymään liittyvästä teknologisesta osaamisesta ja sen myötä korkeamman lisäarvon tuotteista”, Penttilä toteaa.

## Lumiauran avulla kasvuväylälle

Tulevalla hallituksella riittääkin töitä, mikäli se haluaa saada kotimaiseen yrityskenttään, yrittäjyyteen ja työllistymiseen uutta eloa. Myös kestävyysvajeen oikaisuun ja julkisen talouden tasapainotukseen tarvitaan Penttilän mielestä aivan uudenlaista otetta.

”Kauppakamarin jo vuosikymmenien ajan rummuttamat teesit byrokratian purkamisesta, kevyemmästä verotuksesta, toimivammista työmarkkinoista ja vetävimmistä liikenneväylistä ovat edelleen toimivia talousrohtoja.”

Vertauskuvana Penttilä käyttää lumiauraa, joka avaa Suomelle uutta kasvuväylää. Sen terävimmässä kärjessä ovat kasvavat tuotekehitysinvestoinnit, auran siipiosassa on puolestaan uusi teollisuuspolitiikka ja vihreä energia.

Auran kiinnityksenä ja kantavana rakenteena ovat jo aiemmin listatut elinkeinoelämän ja yritysten paremmat toimintaedellytykset.

”Seuraavan hallituksen on myös avattava yrityksille ovi soiteen. Mallia voisi ottaa Sveitsistä, joka tarjoaa hyvät julkiset palvelut kohtuullisella verotaakalla. Meillä asia on aivan päinvastoin eli verotus on kovaa, mutta palvelut korkeintaan kohtuullista tasoa”, Penttilä huomauttaa.

”Julkisen sektorin isommissa rakenneuudistuksissa vetäisin sen sijaan jo hetken henkeä. Nykyisissä on jo ihan riittävästi sulateltavaa”, hän lisää.

## Maahanmuutto ei yksin riitä

Yhtenä Suomen avainhaasteena on myös väestön ikääntyminen ja osaaajapula, josta on jo tullut monelle yritykselle keskeinen kasvun jarru.

Lääkkeeksi on tarjottu selvästi nykyistä suurempaa työperäistä maahanmuuttoa sekä ulkomaisten opiskelijoiden määrätietoista houkuttelua Suomeen. Molemmat ovat Penttilän mukaan tarpeen, mutta eivät suinkaan ratkaise koko ongelmaa.

## ”OPISKELIJAT ON SAATAVA ENTISTÄ NOPEAMMIN JA SUJUVAMMIN TYÖELÄMÄÄN, MIELELLÄN JO LOPPUTYÖVAIHEESSA”

”Maahanmuuttoon ja Suomen vetovoimaan ei kannattaisi liiaksi luottaa. Helpompi ja varmempi keino on jatkaa työtä molemmista päistä. Joe Biden mielii Yhdysvalloissa vielä 82-vuotiaana jatkokaudelle. Meillä Suomessa moni haluaa eläkkeelle jo kuusikymppisenä.”

Penttilän mielestä alin eläkeraja tulisi nostaa 65 vuoteen ja valtaosin eläkkeelle pitäisi siirtyä vasta 70-vuotiaana – vaikkapa osa-aikatyön kautta. Apuna voisi olla myös veroporkkanoita.

”Lisäksi opiskelijat on saatava entistä nopeammin ja sujuvammin työelämään, mielellään jo lopputyövaiheessa”, hän listaa.

## Tulevaisuus on yritysten rakentama

Suomen tulevaisuutta on viime kuukausina visioitu paitsi puoluetoimistoissa myös Penttilän luotsaamassa Nordic West Officessa.

Tuoreimman skenaariopäivityksen tuloksia on luvassa keväällä ja keskeiset kasvupolut liittyvät jo aiemmin mainittuihin uusiin puhtaisiin ja energiatehokkaisiin teknologioihin, vihreään siirtymään ja korkeamman jalostusasteen tuotteisiin.

”Yksityinen sektori tulee olemaan kasvun dynamo ja politiikkojen keskeinen tehtävä on huolehtia yrityksille suotuisasta toimintaympäristöstä. Yksi tällainen edistysaskel olisi voitto EU:sta metsien kestävään käyttöön liittyvissä linjauksissa.”

Vaikka tavoitteet ovat korkealla, pitää Penttilän mukaan välillä muistaa myös Suomen todellinen koko maailmantaloudessa: 0,3 prosentin bkt-osuudella ja 0,07 prosentin pinta-alalla ei välttämättä ratkota kaikkia maapallon ongelmia.

”Voimme kuitenkin kehittää teknologiaa ja osaamista, jota käytetään ympäri maailmaa.”



## Risto E.J. Penttilä

**KUKA:** Risto E.J. Penttilä

**URA:** Konsulttitoimisto-ajatuspa- ja Nordic West Officen perusta- ja ja toimitusjohtaja. Ollut johtajana EVA:ssa ja Keskuskauppakamarissa sekä puheenjohtajana Suomi-Atlantti -seurassa. Nuorsuomalaisen puolueen kansanedustajana vuosina 1995–1999. Kokoomuksen eurovaaliehdokkaana 2009 ja eduskuntavaaliehdokkaana 2019

**KOTIPAikka:** Helsinki

**KOULUTUS:** Filosofian tohtori

**HARRASTUKSET:** Liikunta, turvallisuuspolitiikka, squash ja metsästys



# Kuuden suurimman mittelö

SUOMEN TULEVAISUUS VAATII RATKAISUJA. VELKAANTUVA, IKÄÄNTYVÄ JA BYROKRAATTINEN MAA TARVITSEE SUUNNANMUUTOKSEN. TAVOITTEENA TULEE OLLA KESTÄVÄ TALOUS JA KILPAILUKYKYINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ, JOKA HOUKUTTELEE YRITYKSIÄ INVESTOIMAAN, KASVAMAAN JA TYÖLLISTÄMÄÄN SEKÄ YKSITTÄISIÄ IHMISIÄ YRITTÄMÄÄN, INNOVOIMAAN JA TEKEMÄÄN TÖITÄ. HAASTATTELIMME KUUDEN SUURIMMAN PUOLUEEN PUHEENJOHTAJAT JA SELVITIMME, MIKÄ ON HEIDÄN PUOLUEENSA KESKEINEN VIESTI YRITYKSILLE JA MITÄ HE TEKISIVÄT SUOMEN KILPAILUKYVYN PARANTAMISEKSI.



Petteri Orpo

Kokoomuksen puheenjohtaja

## Mitkä ovat puolueenne tärkeimmät tavoitteet ensi vaalikaudella Suomen kilpailukyvyn edistämiseksi?

Seuraavalla kaudella on huolehdittava talouskasvusta ja julkistaloudesta. Keinoja on lukuisia, mutta työlliställä on ainakin ansiotuloverotuksen keventäminen, yrittäjyyteen ja omistajuuteen kannustaminen, lupaprosessien virtaviivaistaminen, julkisten hankintojen kehittäminen, paikallisen sopimisen edistäminen sekä palvelualojen vapauttamisen jatkaminen. Menopuolella tärkeitä ovat investoinnit puhtaan ja edullisen sähkön tuotantoon, vetytalouteen, koulutukseen, TKI-menoihin ja turvallisuuteen.

## Mikä on puolueenne keskeisin viesti suomalaisille yrityksille?

Meidän viestimme on se, että Suomen pitää jatkossakin olla paras paikka yrittää ja menestyä. Täällä saa tehdä, myös epäonnistuaakin. Me haluamme luottaa suomalaiseen. Lisäämällä työn houkuttavuutta, paikallista sopimista, poistamalla kansainvälisen rekrytoinnin tarveharkinnan sekä vapauttamalla palvelualojen

sääntelyä esimerkiksi alkoholin ulosmyynnin osalta, haluamme luoda tilaa suomalaisten uusille keksinnöille, yrityksille ja konsepteille.

## Minkä Keskuskauppakamarin ja kauppakamarien yhteisistä eduskuntavaalitavoitteista nostaisit keskeisimmäksi oman puolueesi osalta?

Listalla on paljon hyviä tavoitteita esim. työn tekemisen kannustimiin, työelämään ja lupaprosesseihin liittyen. Nostan tässä kuitenkin yhteisen tavoitteemme kaksivuotisesta esiopetuksesta sekä maksuttomaan varhaiskasvatukseen pyrkimisestä.



Matias Mäkyinen

SDP:n varapuheenjohtaja

### Mitkä ovat puolueenne tärkeimmät tavoitteet ensi vaalikaudella Suomen kilpailukyyn edistämiseksi?

Suomen kilpailukyky perustuu ennen kaikkea osaamiseen ja vihreään siirtymään. Osaavat, hyvinvoivat työntekijät, luotettavat ja ennakoitavat toimintaympäristöt ja elinvoimainen elinkeinoelämä ovat kilpailukyyn kulmakiviä. Panostukset koulutukseen, korkeakoulutettujen osuuden nostaminen sekä sitoutuminen neljän prosentin TKI-tavoitteeseen ja 2035 hiilineutraaliustavoitteeseen ovat Suomen kilpailukyyn kannalta avainasemassa.

### Mikä on puolueenne keskeisin viesti suomalaisille yrityksille?

Panostamalla osaamiseen, innovaatioihin ja vihreään siirtymän johtajuuteen Suomi voi rakentaa kestävä kasvun polkua. Yrityksillä ja

elinkeinoelämällä on tässä kasvun luonnissa keskeinen rooli. Paluu leikkauspolitiikkaan sen sijaan johtaisi talouden näivettymiseen ja osaamisen rapautumiseen. Suomen kilpailukyyn kannalta olennaiset panostukset koulutukseen, innovaatiopolitiikkaan, fossiilittomaan energian ratkaisuihin ja infraan edellyttävät julkista taloutta vahvistavaa politiikkaa.

### Minkä Keskuskauppakamarin ja kauppakamarien yhteisistä eduskuntavaalitavoitteesta nostaisit keskeisimmäksi oman puolueesi osalta?

Osaaminen ratkaisee Suomen menestyksen. Osaavan työvoiman saatavuus on kestävä kasvun edellytys. SDP:n tavoitteena on sekä koulutusasteen nostaminen että peruskoulun ja toiseen asteen koulutuksen resurssien turvaaminen.



Riikka Purra

Perussuomalaisten puheenjohtaja

### Mitkä ovat puolueenne tärkeimmät tavoitteet ensi vaalikaudella Suomen kilpailukyyn edistämiseksi?

Yritysten energia- ja polttoainelaskut ovat nousseet jyrkästi osin maailman tapahtumien ja osin väistyvän hallituksen omilla toimilla. Yritysten kilpailukyky paranee leikkaamalla näitä kustannuksia nostavia toimia.

Suomen sijainnista johtuen kuljetusalan kilpailukyky on yksi suurimmista huolenaiheista. On hyvin tärkeää, että kuljetusala on suurilta osin kotimaista kiristyneen maailmanpoliittisessa tilanteessa.

Haluamme keskittyä tasavertaisiin kilpailuolosuhteisiin.

### Mikä on puolueenne keskeisin viesti suomalaisille yrityksille?

Perussuomalaisille kotimaisuus on tärkeää. Katsomme, että julkisen sektorin valtava paitsutus on johtanut kireisiin veroihin ja kasvavaan velkavuoreen. Tämä kehitys on käännettävä.

Työnteon tulee olla taloudellisesti kannattavaa. Tähän puututaan verotusta keventämällä, kunhan julkisia menoja on karsittu priorisoimalla niitä. Ilman kotimaista ostovoimaa ei ole kyntä, mikä on tärkeää kotimaisille yrityksille. Haluamme painottaa lainsäädännön ennustettavuuden merkitystä.

### Minkä Keskuskauppakamarin ja kauppakamarien yhteisistä eduskuntavaalitavoitteesta nostaisit keskeisimmäksi oman puolueesi osalta?

Osaamisen lisääminen on ehdoton edellytys talouden kasvuille. Peruskoulussa on ongelmia, ja ne leviävät muualle. Ammatilliseen koulutukseen tarvitaan korjaamista. Nuoria pitää valmiina oikeille aloille ja oikeilla alueilla.



Maria Ohisalo

Vihreiden puheenjohtaja

### Mitkä ovat puolueenne tärkeimmät tavoitteet ensi vaalikaudella Suomen kilpailukyvyyn edistämiseksi?

Suomi on menestynyt koulutuksen ja osaamisen ansiosta. Nyt oppimistulokset ovat kuitenkin laskeneet pidemmän aikaa, koulutustaso polkee paikallaan ja osaavasta työvoimasta on pulaa. Koulutuspanostuksia on kasvatettava myös ensi vaalikaudella. Emme pärjää ilman työperäistä maahanmuuttoa, ja ulkomaisia osaajia tuleekin houkutella Suomeen monin keinoin. Lisäksi on siirrettävä yritys- ja verotukia säilyttävistä ja tehottomista taloutta uudistaviin tukiin, tutkimukseen ja kehitykseen ja vihreisiin investointeihin.

### Mikä on puolueenne keskeisin viesti suomalaisille yrityksille?

Vihreät tekee politiikkaa, joka edistää uusia investointeja, yritystoimintaa ja työllisyyden kasvua ympäristön kantokyky huomioiden. Panostukset koulutukseen, tutkimukseen ja kehitykseen sekä vihreisiin investointeihin maksavat

itsensä takaisin ja luovat pohjan tulevaisuuden menestykselle. Vihreät edistää toimivia markkinoita ja yrittäjämyönteistä yhteiskuntaa, joka minimoi yrittäjyyden esteitä ja varmistaa reilun kilpailun yritysten välillä.

### Minkä Keskuskauppakamarin ja kauppakamarien yhteisistä eduskuntavaalitavoitteesta nostaisit keskeisimmäksi oman puolueesi osalta?

Tärkein tavoite on heti ensimmäinen: osaaminen ratkaisee Suomen menestyksen. Emme pysty ylläpitämään hyvinvointivaltiota tulevaisuudessa ilman laadukasta koulutusta ja korkeaa osaamista. Jokainen lapsi ja nuori ansaitsee ja tarvitsee riittävät perustaidot hyvään elämään.



Annika Saarikko

Keskustan puheenjohtaja

### Mitkä ovat puolueenne tärkeimmät tavoitteet ensi vaalikaudella Suomen kilpailukyvyyn edistämiseksi?

Suomen on siirryttävä vähähiiliseen talouteen, mutta tehtävä se tavalla, joka luo hyvinvointia, työtä ja toimeentuloa koko Suomeen. Tervehdytämme julkisen talouden kahdessa vaalikaudessa.

Turhan sääntelyn purkamista ja hallinnon pulonkaulojen poistamista on jatkettava. Opiskelupaikkoja on lisättävä eri puolilla maata erityisesti niillä aloilla, joilla on pulaa työvoimasta. Esitämme työuran pidentämisen verokannustinta. Ammattiliikenteeseen on otettava käyttöön kevyemmin verotettu ammattidiesel.

### Mikä on puolueenne keskeisin viesti suomalaisille yrityksille?

Keskusta pitää yritysten puolta. Verotuksen, lainsäädännön ja muun toimintaympäristön

on oltava ennustettavaa. Varmistamme, ettei yrittäjien ja yritysten kokonaisverotus edelleenkään kiristy. Näin olemme tehneet kahdella edelliselläkin vaalikaudella.

Keskusta on valmis panostamaan työelämä- ja koulutukseen, uudistamaan työttömyysturvaa, vahvistamaan paikallista sopimista ja lisäämään työ- ja koulutusperäistä maahanmuuttoa. Yrittäjyyden kynnyksen alentamiseksi esitämme kaikille y-tunnusta.

### Minkä Keskuskauppakamarin ja kauppakamarien yhteisistä eduskuntavaalitavoitteesta nostaisit keskeisimmäksi oman puolueesi osalta?

Osaaminen. Sen vahvistaminen on keskeistä, jotta Suomi pysyy kestävä kasvun tiellä. On kiinnitettävä huomiota huippuosaajien ja nuorten lisäksi myös työikäisten osaamisen päivittämiseen mm. lyhempiin ja kohdennettuihin koulutuskokonaisuuksiin.



Li Andersson

Vasemmistoliiton  
puheenjohtaja

### Mitkä ovat puolueenne tärkeimmät tavoitteet ensi vaalikaudella Suomen kilpailukyvyn edistämiseksi?

Meillä on paljon voitettavaa kunnianhimoisessa ilmastopolitiikassa. Selkeät tavoitteet ja toimet päästöjen vähentämiseksi ovat keino luoda tulevaisuuden työpaikkoja sekä turvata teollisten työpaikkojen säilyminen Suomessa.

Koulutustason nostamiseksi on jatkettava investointeja koulutuksen kaikille asteille. Niin varhaiskasvatusta kuin perusopetusta pitää vahvistaa ja korkeakoulujen aloituspaikkoja lisätä. Lisäksi TKI-rahoitusta on nostettava pysyvästi, ja painotettava erityisesti tutkimuksen roolia.

### Mikä on puolueenne keskeisin viesti suomalaisille yrityksille?

Suomessa ihmiset luottavat toisiinsa ja yhteiskuntaan. Tämä on turvallinen ja vakaa maa in-

vestoida, yrittää ja vaurastua. Jotta Suomi on reilu kaikille, pitää myös yritysten kantaa vastuuta. Tämä tarkoittaa osallistumista riittävän veropohjan ylläpitämiseen, oikeudenmukaista tulonjakoa sekä epäterveeseen kilpailuun ja työvoimaa hyväksi käyttävien yritysten toimintaan puuttumista. Näillä eväillä suomalaiset luottavat jatkossakin toisiinsa ja uskaltavat panostaa reilumpaa tulevaisuuteen kaikille.

### Minkä Keskuskauppakamarin ja kaupakamarien yhteisistä eduskuntavaalitavoitteista nostaisit keskeisimmäksi oman puolueesi osalta?

Olemme todella samaa mieltä siitä, että osaminen ratkaisee Suomen tulevaisuuden. Samalla on selvää, että kaikki politiikan osa-alueet ovat tärkeitä reilun yhteiskunnan rakentamisessa.

## KAUPPAKAMARIEN EDUSKUNTAVAALITEESIT PÄHKINÄNKUORESSA

**OSAAMINEN:** Pula osaavasta työvoimasta on yritysten merkittävin kasvun este. Väestön ikääntymisestä johtuen ongelma ei ole ohimenevä. Ongelmaan on vastattava lisäämällä osaamisperusteista maahanmuuttoa, edistämällä koulutuksen työelämälähtöisyyttä ja varmistamalla kaikille nuorille hyvät perustaidot.

**JULKINEN TALOUS, TYÖLLISYYS JA VEROTUS:** Julkinen talous on käännettävä vahvistuvalle uralle ja kestävyysvajetta on kurottava kiinni. Työllisyysastetta on edelleen nostettava yksityisen sektorin työpaikkojen määrää kasvattamalla.

**SUJUVAT KAAVOITUS- JA LUVITUS-PROSESSIT:** Talouden kasvu ja uudistuminen vaativat, että kaavoitusta ja investointien luvitusta sujuvoitetaan ja lupakäsittelyitä nopeutetaan.

**SAAVUTETTAVUUS JA LOGISTINEN KILPAILUKYKY:** Suomen logistinen sijainti on muutoksen kourissa. Toimiva liikennejärjestelmä ja sujuva liikenne ovat Suomen kilpailukyvyn edellytys. Supistetaan liikenneinfran korjausvelkaa, vähennetään liikenteen päästöjä linjassa muiden EU-maiden kanssa ja varmistetaan suomalaisen logistiikan kustannuskilpailukyky.

# Ylityö – mitä se on ja miten se korvataan?

## Mikä on ylityötä?

Vuorokautista ylityötä on yleensä kahdeksan tuntia vuorokaudessa ylittävä työ. Viikkoilytyötä taas on 40 tuntia viikossa ylittävä työ, joka ei ole vuorokautista ylityötä. Työaikajärjestelyt voivat kuitenkin vaikuttaa asiaan, ja esimerkiksi jaksotyössä ylityötä syntyy vasta kahdessa viikossa 80:n tai kolmessa viikossa 120:n tunnin jälkeen.

Ylityötä tehdään työnantajan aloitteesta työntekijän suostumuksella. Työntekijä ei voi antaa pysyvää ylityösuostumusta esimerkiksi työsopimuksessa, vaan suostumus pitää antaa jokaista ylityökertaa varten erikseen. Suostumuksen voi antaa työn järjestelyistä johtuvista syistä myös lyhyehköksi ajanjaksoksi. Työaikalain mukaan joustotyöajassa ja liukuvassa työajassa ylityön tekemisestä on nimenomaisesti sovittava. Turhien epäselvyyksien välttämiseksi on kuitenkin perusteltua ohjeistaa, että ylityön tekemisestä sovitaan aina selkeästi etukäteen. Ylityötä ei voi sopimallakaan tehdä miten paljon tahansa, vaan työajan enimmäismäärää ja lepoaikoja koskevat määräykset rajoittavat tehtävän työn määrää.

Jotta ylityötä voi syntyä, kyseessä pitää olla työajaksi luettava aika. Esimerkiksi matkustusaika ei ole yleensä työaikaa, joten sen perusteella ei voi siten syntyä ylityötäkään. Jos työntekijä esimerkiksi lähtee tavanomaisena työpäivänään työmatkalle aamukuudelta ja palaa kotiin iltakuudelta, mutta itse työaika päivässä on ollut vain enintään kahdeksan tuntia, ei ylityötä synny. Mahdolliset työehtosopimusmääräykset on kuitenkin aiheellista tarkistaa.

## Miten ylityö korvataan?

Työaikalain mukaan kahdelta ensimmäiseltä vuorokautisen ylityön tunnilta maksetaan 50 prosentilla korotettu palkka ja seuraavilta 100 prosentilla korotettu palkka. Viikkoilytyöstä taas maksetaan 50 prosentilla korotettu palkka. Työehtosopimuksen määräykset ylityökorvauksista voivat poiketa työaikalasta. Useiden työehtosopimusten mukaan esimerkiksi kahdeksan viikkoilytyötunnin jälkeen korvaus on 100 prosentilla korotettu palkka.

**Esimerkki:** Työntekijän sovittu työaika on 37,5 tuntia viikossa siten, että hänen työpäivänsä ovat maanantai–perjantai. Hän on sopinut työnantajansa kanssa lisä- ja ylityöstä ja työskentelee eräällä viikolla maanantaista perjantaihin jokaisena päivänä 11 tuntia. Lisäksi hän työskentelee vielä lauantaina kymmenen tuntia.

	ma	ti	ke	to	pe	la
työsopimuksen mukainen työaika	7,5	7,5	7,5	7,5	7,5	
tehty työaika	11	11	11	11	11	10
lisätyö	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
vuorokautinen ylityö 50 %	2	2	2	2	2	2
vuorokautinen ylityö 100 %	1	1	1	1	1	
viikkoilytyö						8

Työntekijän työtunnit maanantaista perjantaihin 7,5 tunnista kahdeksaan eli puoli tuntia päivässä ovat lisätyötä. Kahdeksan tuntia ylittävät tunnit ovat vuorokautista ylityötä. Lauantain työtunneista kahdeksan on viikkoilytyötä ja kaksi vuorokautista ylityötä.

Ylityökorvaus voidaan sopia annettavaksi rahan sijaan vapaana. Myös vapaana annettava ylityökorvaus pitää korottaa siten, että yhdestä ylityötunnista tulee vapaata 1,5 tuntia, jos korotus on 50 prosenttia, ja kaksi tuntia, jos korotus on 100 prosenttia.

Esihenkilöiden tai joustotyöaikaan tekevien, ja joidenkin työehtosopimusten mukaan myös muiden työntekijöiden, kanssa voidaan kirjallisesti sopia ylityön korvaamisesta erillisenä kuukausikorvauksena. Korvaus on erillinen lisä, eikä se voi sisältyä työntekijän palkkaan.

Osassa työehtosopimuksia on määräyksiä ns. tes-ylityöstä. Siinä säännöllisen työajan lisäksi tehty työ korvataan korotettuna kuten ylityö, vaikka se ei ole lakisääteistä ylityötä. Tes-ylityötä voi yleensä syntyä joko arkipyhäviikolla tai jos työntekijä on työpäivänään poissa työehtosopimuksessa mainitusta syystä, kuten sairauden tai lomautuksen vuoksi, mutta työskentelee vapaapäivänään.



**KATI MATTINEN**

lakimies

Helsingin seudun kauppakamari

## Vastuullinen hallituksen jäsen – ei pelkkiä puheita, vaan oikeita ja kauaskantoisia tekoja



Vastuullisuus on lyönyt läpi kaikkialla – ja se kuuluu johtamisen kaikille tasoille. Tätä aihetta ei voida enää ohittaa: sen sisältö kuuluu niin yrityksen toimintaan kuin jokaisen yleissivistykseen. *Vastuullinen hallituksen jäsen* -teos on kompakti tietopaketti aiheesta, ja kirjan vinkit auttavat hallituksen jäseniä pitämään huolen siitä, että yrityksissä toimitaan oikein – nyt ja jatkossa. Kirjan kirjoittajat **Aija Bärlund** ja **Katri Sipilä** kertovat, miten vastuullisuus on tänä päivänä yksi tärkeimmistä arvonluonnin tekijöistä, jotka jokaisen hallituksen jäsenen pitää ottaa haltuun.

Kirjassa kerrotaan, mitä vastuullisuus tarkoittaa hallitustyöskentelyssä ja millainen on nykypäivänä vastuullinen hallituksen jäsen. Se on selkeä ja käytännönläheinen teos hallituksen jäsenen roolista, vastuista ja velvollisuuksista sekä mahdollisuuksista vaikuttaa yrityksen uusiutumiseen, kehittymiseen ja kasvuun.

Teos on tiivis ja runsaasti käytännön esimerkkejä sisältävä kirja yritysvastuun strategisesta merkityksestä, yrityksen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä yritysvastuun näkökulmasta sekä vastuullisen toiminnan ja kestävä kehityksen avaamien uusien innovaatioiden ja liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämisestä. Kirja avaa näkökulmia oman hallitusroolin kehittämiseen ja oman potentiaalnin täysipainoiseen hyödyntämiseen vastuullisessa hallitustyöskentelyssä. Kirja on tarkoitettu muun muassa yritysten omistajille, nykyisille ja tuleville hallituksen jäsenille ja yritysjohdolle sekä kaikille vastuullisuudesta kiinnostuneille.

## Lyhyesti lukuina

# 66 000 MW / 7840 kpl

Suomessa suunnittelussa olevat maa- ja merituulivoimahankkeet (11/2022).

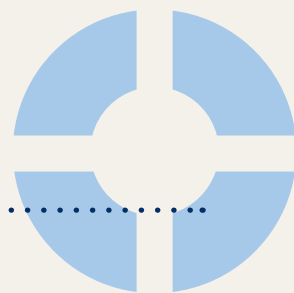
# 3200 MW / 505 kpl

Suomessa parhaillaan rakenteilla olevat tuulivoimahankkeet (1/2023)

# 23 kpl

Suomessa käynnissä tai suunnittelussa olevat vihreän vedyn tuotantoon ja jalostamiseen liittyvät hankkeet.

Lähteet: Suomen Tuulivoimayhdistys ry ja Yle



## Tapahtuma- ja koulutuskuulumisia



Kauppakamarin hallituksen, valtuuston ja valiokuntien luottamushenkilöiden työskentely vuoden 2023 käynnistyi perinteisessä kick-offissa.



EcoRE-hankkeen selvitystyön visiotyöpaja toteutettiin Raumalla 17.1. Työskentelyn tähtäimessä oli kestävän teollisuuden sekä bio- & kiertotalouden yritysten toimintaedellytysten parantaminen.



Pyhäjärvisen paikallisvaliokunnan tammikuinen kokous pidettiin Tammiston Puu Oy:n tiloissa Eurassa. Yhtiöstä on kasvanut varsin merkittävä puun jalostaja.



Maakunnassa käynnistyy vuoden 2023 syksyllä elintarvikealaan suuntautunut amk-insinööritutkinto. Opiskele elintarvikealaa-webinaarissa esiteltiin WinNovan ja SAMKin koulutuspolut elintarvikealalle.



Satakunnan Sata Tekniikan Mahdollisuutta -opiskelijamessut pyörytettiin Eurajoen ja Rauman lukioissa ensi kertaa yhteistyössä yritysten, oppilaitosten ja Turun yliopiston tekniikan ainejärjestöjen kanssa.



Rauman ja Satakunnan kauppakamareiden toimitusjohtajien tervehdys Satakunnan maakuntajohtaja Asko Aro-Heinilän eläkkeelle jäämisen kunniaksi toteutetuissa läksiäisissä.

# Jäänmurtajahankinnat ovat kriittinen osa liikenne- ja teollisuuspolitiikkaa

- VUODEN 2023 AIKANA TULISI PERUSTAA JÄÄNMURTAJAHANKINNAN TYÖRYHMÄ

Ympärivuotisesti ilman katkoksia kulkeva rahtiliikenne on välttämättömyys Suomen saavutettavuudelle ja ulkomaankaupalle. Tämä ei toteudu ilman joustavaa ja suorituskykyistä jäänmurtajakalustoa. Suomen vanhimmat jäänmurtajat ovat elinkaarensa lopussa. Suurin osa kalustosta on tehty jo ennen 1990-luvun puoliväliä. Tulevalla hallituskaudella on tehtävä päätös vanhinta kalustoa korvaavien jäänmurtajien hankinnasta ja tunnusteltava tiiviimpää yhteistyötä Ruotsin kanssa hankintojen osalta. Ruotsin tavoitteena on kahden jäänmurtajan tilaaminen tämän vuoden aikana.

**Suomen talouden kasvun elementit** löytyvät edelleen teollisuudesta, jonka vientisuuntana on nyt ja tulevaisuudessa entistä enemmän länsi. Metsäteollisuus, sähköistyvään yhteiskuntaan liittyvä akku- ja kaivannaisteollisuus ja metalliteollisuus ovat esimerkkejä Suomen talouden vihreään siirtymään linkittyvistä tukijaloista. Itämeren rahtiliikenne on yksi teollisuuden kilpailukyvyyn ylläpitäjistä. Merikuljetusten osuus Suomen viennistä on 90 prosenttia ja tuonnista 80 prosenttia. Investointi moderniin jäänmurtokalustoon edistää myös kansainvälistä saavutettavuutta.

Jäänmurtajilla on keskeinen rooli koko kuljetusketjun päästöjen vähentämisessä. Jäänmurto vaikuttaa merkittävästi kauppalaivaston päästöihin, sillä rahtilaivojen polttoaineen kulutus ja siten myös hiilidioksidipäästöt nousevat, jos väylät eivät ole moitteettomassa kunnossa talvikauden aikana.

**Jäänmurtajien hankinnan** tulisi olla myös innovatiivinen hankinta. Suuntaamalla hankinnat kotimaahan tuetaan meriklusterin työllisyyttä ja teknologialoikkia. Meriklusteriin kertyy osaamista niin päästöttömämpien käyttövoimien, digitalisaation kuin muiden monikäyttöisyyttä tukevien,

uusimpien teknologioiden parissa. Tällä osaamisella voimme vahvistaa paikkaamme globaalissa meriteollisuudessa, osana läntistä yhteisöä.

**Esitämme, että vuoden 2023 aikana** perustetaan jäänmurtajien suunnitteluun, hankintaan ja operointiin linkittyvistä ministeriöistä ja keskeisten sidosryhmien edustajista koostuva työryhmä. Työryhmän keskeisinä tehtävinä ovat jäänmurtajien elinkaaren aikaisen toiminnan kokonaisvaltainen suunnittelu kansainvälisen saavutettavuuden, tehokkuuden ja kestävyuden lähtökohdista sekä ensimmäisen/ensimmäisten jäänmurtajien tilaamisen valmistelu.

Esitämme myös, että tulevalla hallituskaudella tunnusteltaisiin uudelleen tiiviimpää yhteistyötä Ruotsin kanssa liittyen jäänmurtajien kilpailutukseen, suunnitteluun ja ensimmäisten jäänmurtajien tilaamiseen.

Nyt on oikea aika vahvistaa yritysten kilpailukykyä, jotta suomalaisyritykset pääsevät kiinni vihreän siirtymän kasvaviin markkinoihin. Liikenne- ja teollisuuspolitiikan pitää olla tiukasti kiinni viennin kehittämisessä ja globaalien kilpailukyvyyn vahvistamisessa.



**RIIKKA PIISPA**

Rauman kauppakamarin toimitusjohtaja ja 18 muuta kauppakamaria ympäri Suomen



# TULEVAISUUDEN RATKAISUT

## Kauppakamarien eduskuntavaaliteesit 2023

### Osaaminen ratkaisee Suomen tulevaisuuden

Pula osaavasta työvoimasta on yritysten merkittävin kasvun este. Väestön ikääntymisestä johtuen ongelma ei ole ohimenevä. Ongelmaan on vastattava lisäämällä osaamisperusteista maahanmuuttoa, edistämällä koulutuksen työelämälähtöisyyttä ja varmistamalla kaikille nuorille hyvät perustaidot.

- Lisätään osaamisperusteista maahanmuuttoa merkittävästi nykyisestä.
- Parannetaan ammatillisen koulutuksen työelä- mälähtöisyyttä.
- Varmistetaan riittävät perustaidot jokaiselle lapselle ja nuorelle.



### Julkinen talous, työllisyys ja verotus

Julkinen talous on käännettävä vahvistuvalle uralle ja kestävyysvajetta on kurottava kiinni. Työllisyysastetta on edelleen nostettava yksityisen sektorin työpaikkojen määrää kasvattamalla.

- Työn tekemisen on oltava aina kannattavaa - porrastetaan ansiosidonnainen työttömyysturva ja uudistetaan sosiaaliturvajärjestelmä.
- Mahdollistetaan paikallinen sopiminen kaikissa yrityksissä.
- Varmistetaan kilpailukykyinen verotus ja kevennetään ansiotuloverotusta läpi tuloluokkien.

### Vauhditetaan investointeja ja vihreää siirtymää sujuvilla kaavoitus- ja luvitusprosesseilla

Suomi kilpailee investoinneista kansainvälisesti. Sujuva luvitus ja nopeat kaavoitusprosessit edistäisivät vihreää siirtymää, parantaisivat kilpailukykyä sekä lisäisivät Suomen houkuttelevuutta investointien kohteena. Nykyisellään merkittävät investoinnit viivästyvät ja peruuntuvat, kun kaavoitus- ja lupaprosessit sakkaavat ja valitusprosessit ovat raskaita ja ennakoimattomia.

- Luvat yhdeltä luukulta ja kaavojen ja lupien käsittelylle palvelulupaus.
- Lisätään valitusprosessien ennakoitavuutta.

### Varmistetaan koko Suomen saavutettavuus ja logistinen kilpailukyky

Suomen logistinen sijainti on muutoksen kourissa. Toimiva liikennejärjestelmä ja sujuva liikenne ovat Suomen kilpailukykyyn edellytys. Supistetaan liikenneinfran korjausvelkaa, vähennetään liikenteen päästöjä linjassa muiden EU-maiden kanssa ja varmistetaan suomalaisen logistiikan kustannuskilpailukyky.

- Nostetaan liikenneinfran rahoituksen tasoa.
- Vähennetään liikenteen päästöjä kilpailukykyisesti.



### Johtaminen & esihenkilötyö

- Asiakassuhteen hoitaminen Teamsilla 09.03.
- Ulkomaalainen työntekijä -ajokortti 14.03.
- Työsuhteen ongelmatilanteet ja niihin puuttuminen 23.03.
- Työyhteisön jatkuvan keskustelun malli – tuloksia ja hyvinvointia 27.03.
- Asiantuntijasta esihenkilöksi 25.04.
- Hyväksytty myyntijohtaja (HMJ®)-kurssi 07.09.

### Taloushallinto & verotus

- Henkilökunta- ja luontoisedut verotuksen näkökulmasta 21.03.
- Kulujen edelleenveloitus arvonlisäverotuksessa 18.04.

### IT ja tietoturva

- Tietosuojavastaavien ajankohtaispäivä 13.03.

### KV-kauppa ja kansainvälisyys

- Asiakassuhteen hoitaminen Teamsilla 09.03.
- Vientikaupan keskeiset asiakirjat 04.04.
- Incoterms® 2020 -toimituslausekkeet ja logistiikan pullonkaulat 12.04.
- Tullimenettelyt ja tulliverotus tutuiksi! 22.03.
- Minimoi logistiikkasopimuksiin ja -ketjuun liittyvät riskit 09.05.

### Markkinointi ja viestintä

- Asiakassuhteen hoitaminen Teamsilla 09.03.
- Juhana Torkki: Miten syntyy vetoava tarina 23.03.
- Hyväksytty myyntijohtaja (HMJ®)-kurssi 07.09.

### HHJ-kokonaisuus

- HHJ-puheenjohtajakoulutus LÄHI 09.05-10.05.
- Hyväksytty hallituksen jäsen HHJ -kurssi LÄHI 20.09.-18.10.2023

### Microsoft-Office koulutuksia

- Sujuvampaa Excelin käyttöä 21.03.
- Excel tehokäyttöön 04.04.
- Power BI - raportoinnin perusteet 18.04.
- Controllerin Excel-raportointi 02.05.
- Sujuvampaa Excelin käyttöä 16.05.



# Ota vientiluotto osaksi viennin työkalupakkiasi

Olet laatinut erinomaisen tarjouksen laitteesi viennistä ulkomaille, mutta ostajan pöydällä on muitakin vaihtoehtoja. Mikä kallistaisi vaakakupin sinun suuntaasi? Vaikuttaisiko ostajan päätökseen, jos kaupalle olisi rahoitus saatavilla?

Ratkaisu voi olla Finnveran vientiluotto, joka hyödyttää sekä viejää että ostajaa ja parantaa rahoituksen saatavuutta pienempiin vientihankkeisiin.

**Lue lisää [finnvera.fi/vientiluotto](https://finnvera.fi/vientiluotto)**

**FINNVERA**



# Hyöty irti hallitustyöstä



HHJ tukee pk-yritysten kasvua sekä kilpailukykyä ja innostaa uudistumaan!

KAUPPAKAMARI

HALLITUS-  
PARTNERIT

hhj.fi | #hhj



**Raumalla 20.9. | 27.9. | 4.10.  
| 11.10. | 18.10.**

Hyväksytty hallituksen jäsen (HHJ)-kurssi soveltuu hallitustyöskentelyn aktivoimiseen ja kehittämiseen. Se sopii sekä hallitustyötä jo tekeville henkilöille tai sitä harkitseville ja auttaa myös yrittäjiä ja yritysjohtajia hyödyntämään hallitustyöskentelyä entistä paremmin. HHJ-kurssin käyneille on tarjolla mahdollisuus suorittaa HHJ-tutkinto.

Kurssilla käsitellään hallituksen kokoonpano, rooli, vastuut, riskienhallinta ja työmuodot (raportointi, strategiatyö, palkitsemisjärjestelmät jne.) erityisesti pk-yrityksen näkökulmasta ja vahvasti käytäntöön soveltaen yritys-esimerkkien kautta.

1. jakso: Hyvä hallintotapa
2. jakso: Hallituksen ja hallitustyön organisointi
3. jakso: Hallituksen strategiatyö  
Ryhmätyö
4. jakso: Yrityksen talouden seuranta ja ohjaus



**9.5.-10.5.2023  
Hotel Kalliohovin kokoustilat, Rauma**

Kurssilla luodaan pohja hallituksen puheenjohtajan käytännön työlle. Kurssilla pureudutaan:

- Hallituksen ydintehtäviin ja tehokkuuteen
- Yrityksen strategiaan sekä päätöksenteko- ja johtamisjärjestelmään
- Kokouksen johtamiseen ja työjärjestykseen
- Liiketoiminnan kehittämiseen ja toimitusjohtajan katsaukseen
- Hallituksen ja puheenjohtajan vuorovaikutussuhteisiin
- Hallituksen puheenjohtajan tehtäviin ja vastuisiin

Koulutus sopii sekä hallitusten puheenjohtajille että puheenjohtajaksi aikoville. Koulutukseen osallistujilta edellytetään HHJ -kurssin käymistä tai vastaavien tietojen hallitsemista.



"Huippuhyvä puolitoista päivää, uskomaton tietopaketti yritystoiminnasta fokuosoituna p:n työhön!"

KAUPPAKAMARI

Lisätiedot ja ilmoittautuminen: [raumankauppakamari.fi](http://raumankauppakamari.fi) ja [hhj.fi](http://hhj.fi)

HALLITUS-  
PARTNERIT

**TULOSSA: HHJ PRO – TULEVAISUUDEN HALLITUSTEKIJÄ!**

Suomen laajin hallitustyön koulutusohjelma omistajille, hallitustyötä tekeville ja toimitusjohtajille, jotka haluavat nousta seuraavalle portaalle tulevaisuuden hallitustekijänä.

HHJ Pron avulla

- nostat osaamisesi tulevaisuuden hallitustyön vaatimalle tasolle
- tavoitat korkean profiilin hallitusosaajaverkoston
- vahvistat omaa arvoasi hallitustyön osaajana
- hyödynnät monimuotoista oppimista, käytännön esimerkkejä, vertaisoppimista, keskustelua, tutkimuksen uusimpia tuloksia ja tulevaisuuteen katsovia asiantuntijoita.

→ [www.hhj.fi](http://www.hhj.fi) → HHJ-kokonaisuus